בשלמא למ"ד. טובלות דלמאי־תמרי דזיקא, וטובלות דמתני' לוקימנא בבושלי כמרא הייבו דהכא קרי להו 'טובלות תמרה' ובמתני' הכי (ל"מ) 'טובלות סתמא': בשברכותיהן שוות. כגון זיתים ותפוחים דתרוייהו ב"ש הבן ובא לפטור את שתיהן בברכה אחת: חביב עדיף. "לאיזה שירלה" דמתניתין=את החביב עליו תורה אור משמע: הכל בשאין ברכותיהן שוות ד"ה. אין ברכה אחת פוטרתן ושוב אין כאן מחלוקת כיון שאין האחד פוטר את חבירו אפי' (ג) ר' יהודה מודה דאין עדיפות בשבעת המינים אלא מברך על איזה שירלה תחלה← החביב לו ואחר כך יברך על השני וכן יש לפרש דרבי יהודה מודה לחכמים דקחיל ולא פי' הגמ' מוקב שלאמר שיחיד מודה לרבים ולא רבים מודים ליחיד, והקשה רש"י ולברך על הגפן ולפטר את הזית דהא תמן לעיל ב"ברך על פירות האילן ב"ש האדמה" יצא ה"מ בחד מינא וטעה וברך עליה ב"ש האדמה אבל כמן וזית וברך על הגפן לא נפטר זית: פשיטא לא גרסינן עד מיתיבי חדא שאין זו שיטת הגמ' מעיקרא קשיא ליה פשיטא דלא אילטריך למימרא והדר קשיא היכי מצי למימרא ועוד דלא פשיטא היא לי לאו דאשמעינן עולא ה"מ לגון פוטר את הזית דהתמן ברך על פירות האילן ב"ש האדמה יצא: שהיה לגון עיקר. שבשבילו התחיל האכילה ולא אכל זית אלא להפיג חורפו של לגון דהוה ליה זית מפל ותמן (דף מד.) כל שהוא עיקר ועמו טפלה מברך על העיקר ופוטר את הטפלה: מברך על זה כו'. וכאן לא נחלקו: ושני מינים בעלמא. כגון זית ותפוח שברכותיהן שוות והאחד ממין שבעה בזה נחלקו: חד אמר מחלוקת בשברכותיהן שוות. וכדאמרן: ה"ג וחד אמר אף בשאין ברכותיהן שוות נמי מחלוקת. ומפרש לה וחזיל: במאי פליגי. הא ודאי לא מפטרי בחדא ברכה: אמר ר' ירמיה בלהקדים פליגי. ולא גרסי' אבל בשברכותיהן שוות מברך על אחד מהן שירלה, דהשתא בשאין שוות מקפיד ר' יהודה על הקדמתן ואמר מין שבעה עדיף, בשבת לפטור זו בזו לא כ"ש: דאמר ר' יצחק כו'. אלמא קפדינן להקדמה ר' יהודה אין ליה דר' יצחק הלכך כל שכן היכא דאד לאו ממין שבעה דמין שבעה עדיף ליה להו דר' יצחק במקום חביב דחביב עדיף: ופליגא דרבי חנן. הא דר' יצחק דאמר המוקדם קודם לברכה אלמא לשבת מ"ש בא שיש בה פירות המשובים הלו ומצאן בסדר חביבותם ופליג אדר' חנן דאמר לא בא הכתוב להודיע שבת חביבות הפירות בטעם שלהם אלא שבחה של מ"ש שיש בה פירות שעיטורי ערב נתנן בה וכיון דהכי הוא לא הקפיד הכתוב על סדרן שהרי בזו כולן שוין: בבית המטבח. כתיב "והבא אל הבית ישמח עד הערב" (ויקרא יד) ולא כתיב כבוס בגדיו, "והחולל בבית יכבס את בגדיו" (שם) בשהא שיעור אכילה ואפילו לא יאכל מדלתיב בבית "והשוכב בבית יכבס את בגדיו" הלכך הנכנס בו ונושא את בגדיו עמו אלא כדרך מלבושו אין אלו בגדיו ומתאים מיד שאף בהן אני קורא "והבא אל הבית" וכשהוא לבוש בהן בעי שהייה: אכילת פרס. אלו כבר שעברו בו חכמים את העירוב *שהוא-כולו=מזון שתי סעודות, ואלו=מזון סעודה אחת: פת חטין. נאכלת מהר: מיסב. דרך הסבה שהיא נאכלת מהר שאינו פושה אכה ואכה: ואינו משמת באכל. הלכה למשה מסיני הוא: כדי רביעית יין לגזיר. אכל חרלנים וזגים ולובנין כשיעור רביעית יין חייב ואין שיעור רביעית יין ורביעית מים שוין לפי שהיין עב והמים קלושים ויש ברביעית יין יותר ממה שיש ברביעית מים כדאמרינן (במנחות קז.) [בשבת (דף פז.)] גבי רביעית דם שיכול לקרום ולעמוד על כזית משום דסמיך אכל מידי דקלים לא הוה רביעית דידיה כזית: להוציאה שבת. דתמן המוציא אוכלין כגרוגרת (שבת שו:) והיא תאנה יבשה: שיעורן

בשלמא למ"ד תמרי דזיקא היינו דהכא קרי לה 'נובלות' סתמא ודתם קרי לה תמרה' אלא למ"ד בושלי כמרא ניתני אידי ואידי 'נובלות תמרה' או אידי ואידי 'נובלות' סתמא קשיא: היו לפניו מינין הרבה כו': אמר עולא מחלוקת בשברכותיהן שוות: דרבי יהודה סבר "מין שבעה עדיף ורבנן סברי מין חביב עדיף אבל בשאין ברכותיהן שוות דר"ה מברך על זה וחוזר ומברך על זה מיתיבי היו לפניו צנון וזית מברך על הצנון ופוטר את הזית הב"ע בשהצנון עיקר אי הכי אימא סיפא ר' יהודה אומר מברך על הזית שהזית ממין שבעה (ל) לית ליה לר' יהודה הא דתנן *כל שהוא עיקר ועמו טפלה מברך על העיקר ופוטר את הטפלה וכי תימא ה"נ־דלית ליה והתניא רבי יהודה אומר אם מחמת צנון בא הזית מברך על הצנון ופוטר את הזית לעולם בצנון עיקר עסקינן וכי פליגי רבי יהודה ורבנן במילתא אחריתי פליגי והמורי מחסרא והכי קתני היו לפניו צנון וזית מברך על הצנון ופוטר את הזית בד"א כשהצנון עיקר אבל אין הצנון עיקר ד"ה מברך על זה וחוזר ומברך על זה, ושני מינין בעלמא שברכותיהן שוות מברך על איזה מהן שירצה רבי יהודה אומר מברך על הזית שהזית ממין שבעה פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא: חד אמר מחלוקת בשברכותיהן שוות דרבי יהודה סבר מין שבעה עדיף ורבנן סברי מין חביב עדיף אבל בשאין ברכותיהן שוות דברי הכל מברך על זה וחוזר ומברך על זה וחד אמר אף בשאין ברכותיהן שוות נמי מחלוקת בשלמא למאן דאמר 'בשברכותיהן שוות מחלוקת' שפיר אלא למאן דאמר 'בשאין ברכותיהן שוות פליגי' במאי פליגי? א"ר ירמיה להקדים דאמר רב יוסף ואיתימא רבי יצחק 'כל המוקדם בפסוק זה מוקדם לברכה שנאמר ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש' ופליגא דרבי חנן דא"ר חנן *כל הפסוק כולו לשיעורין נאמר: חטה דתנן *הנכנס לבית המנוגע: וכליו על כתפיו וסנדליו וטבעותיו בידיו: הוא והן טמאין מיד והוא לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו באצבעותיו: הוא טמא מיד והן טהורין *עד שישהא בכדי אכילת פרס (ג) פת חטין ולא פת שעורין מיסב ואוכלן בלפתן שעורה דתנן *עצם בשעורה מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל: גפן כדי רביעיות יין לנזיר: תאנה כגרוגרת להוצאת שבת רמון כדתנן *כל כלי בעלי בתים שיעורן

אבל בשאין ברכותיהן שוות: פירש"י כגון לגון וזית ושוב אין כאן מחלוקת כיון שאין האחד פוטר את חבירו אפי' (ג) ר' יהודה מודה דאין עדיפות בשבעת המינים אלא מברך על איזה שירלה תחלה ואחר כך יברך על השני וכן יש לפרש דרבי יהודה מודה לחכמים דקחיל ולא פי' הגמ' מוקב שלאמר שיחיד מודה לרבים, והקשה רש"י ולברך על הגפן ולפטר את הזית דהא תמן לעיל ב"ברך על פירות האילן ב"ש האדמה" יצא ה"מ בחד מינא וטעה וברך עליה ב"ש האדמה אבל הכא בשברך ב"ש האדמה על הגפן לא נפטר את חברו שהוא ב"ש הגפן אפי' בדיעבד, וא"ת הא אמרי' לעיל (דף נט.) גבי עובדא דבר קפרא דברכה בורא פרי האדמה חביבא טפי משהכל לפי שמברכה טפי ל"ב גם ב"ש הגפן חביבא טפי מברכה ב"ש האדמה דלא חביב ב"ש הגפן כל כך מב"ש האדמה כמו שחשוב ב"ש האדמה משהכל ומ"ש בהלכות גדולות דב"ש הגפן מקדים לב"ש האדמה דמבורכת טפי, היינו לפי המסקנא דלקמן לפליגי בשאין ברכותיהן שוות וקי"ל כר' יהודה אבל להאי ליתא דאמרי' דלא פליגי בשאין ברכותיהן שוות לא מתוקק פסק דהלכות גדולות כדפירשנו לעיל: מיתיבי היו לפניו לגון וזית מברך על הגפן וכו', ופליך אלמא דמברך ב"ש האדמה אפילו לפטור ב"ש הגפן אפילו לגבי זית שהוא משבעת המינים, וכ"ש קלוזת שהן כמו כן משבעת המינין דמברך עליהן ב"ש האדמה לפטור את *התפוחים לכן צריך להגיה כי כדפרישית לעיל בשאין ברכותיהן שוות כמו תפוחים וקלוזת: א"ר ירמיה להקדים דא"ל יוסף וכו'. פירש"י והר"י לפי גרסא זו אתיא הא דאמר רב יוסף כל המוקדם כר' יהודה דוקא אבל ר' שמעון גריס אמר רב יוסף וכו' ואתיא אליבא דרבנן ומיירי שאין חביבין זה מזה דהא אזלינן בתר מוקדם דאי בחביבין פשיטא דחביב קודם דהא אפי' בשאר מינין לגבי שבעת המינין אמרי רבנן דמברך על איזה שירלה, ומילתא דרב יוסף מילתא באפי נפשה, ולא נהירא דבסמוך משמע דגרס אמר רב יוסף ואתיא כר' יהודה דוקא דקאמר: רב חסדא ורב המנונא הוו יתבי בסעודתא וכו' א"ל לא סבר לה מר להא דרב יוסף דאמר כל המוקדם וכו': במאי פליגי. כלומר מאי טעמא דר' יהודה דאמר שבעת המינין עדיף, מאי עדיפות שייכא בהו אחר שאין יכולין לפטור שאר מינין, ומשני דהעדיפות הוי מן ההקדמה: נפן כדי רביעיות יין וכו'. פי' אם אכל עלין או לובנין כדי רביעיות יין חייב אבל אם אכל מהן כדי רביעיות מים לא מחייב דקלים והולכין בקל חוץ מן הכלי אבל כי מסתברין ביין לריך שיעורא טפי שהיין הוא עב ומחזיק בודם קלת קודם שיפול מן הכוס רביעיות יין ואם היה מים היה (ד) אולא יותר מרביעיות*: כלי בעלי בתים. גבי כלי עץ מתניתין: לחייבו

עין משפט נר מצוה

צה א ב מיי' פ"ח מה' ברכות הל' יג סמג עשין כז טוש"ע א"ח סי' רי"ח סעיף ג:
צו ג מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח שם סעיף ד:
צז ד מיי' פי"ו מהלכות מומחאה לערבה הל' ז:
צח ה שם הלכה ו:
צט ו מיי' פ"ג מהל' מומאות מת הל' ב:
ק ז מיי' פ"ם מהלכות מירות הלכה ב סמג לאוין רכ:
קא ח מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה ג:
קב ט מיי' פי"ו מהל' כלים הלכה ב:

גליון

קנ"מ ברכות אין שבת - אוי - מ"ב; בקרי יצלאן - מה' חלקים ליהודה ובבנו במש"

הגהות הב"ח

(ל) גמ' ממין שבעה וכי לית ליה: (ב) שם אכילת פרס תנא פת חטין וכו' ואוכלה בלפתן: (ג) תוס' ד"ס אבל וכו' דאפילו רבי יהודה: (ד) ד"ה נפן וכו' כיון כיון כיוצא יותר:

מבנה

מת אוכאים - אתי חלקים ליהודה ובבנו במש"

מיין מהר"ש ותהר"ל

[גלאם סיום דבור כתוב' ומתחיל דבור חדש מן באין ברכותיהן שיין על הגמ' לעיל ופי' כמו תפוחים וכו' וחזיבם לעיל הוא כמו שביינו ברכה פעמים כשנתפכו דבורי תוס' לחורתם מקום שוה שייך לעיל והמעתיקים שגו והדפיסו הכל לדבור אחד (וכן הגיה הגאון מהר"ש מווילנא)]

מבנה

ב גיטין לבסוף "אוף חלה וטיבלה"...

= הבלטה ל המיעה

גליון השס

גמ' כל המוקדם בפסוק. עי' מוקי לקן מגיגה דף י"ב ע"ב ד"ס ואת לתן:

* ולא ידעו מה בשיפה שביון קוצה זו ותאמר מיוה ואמרם לו - שיון מאוכלו אם היה חביב לו יוקלא מה בפסוק, ר' תוס' דמאה דה אבל בגיטין

הגהות הגר"א

(ל) נגלה תמיד

(ג) ר"ה אבל אמר

(ד) אולא יותר מרביעיות

[ועי' תוס' עירובין ד. ותוס' סוכה ו.]

(ל) עירובין ד. סוכה ה: מונין אות: ביאן מאה שאמרו בסעד"מ הוי גיטר חילוקים להגהת ה"ב פ' מעורב הפסוק פ"ו פ"ס

ובגיטין ובגמ' אל בגיר ב. שאר בגיר אחרים אלמא אין בגיר

אהלות פ"ב

בסוק אבל בגמרא לגיר בגיר אחר אחרים אחרים אחרים אחרים אחרים

כלים פי"ז

שבת קיב: עירובין ד [כד]

[עירובין כה:]